

Aleje podél cest a solitérní stromy v krajině

Ovocné stromy podél silnic i polních cest mají u nás dlouhou tradici minimálně od doby vlády Marie Terezie. Kromě příjemného stínu poskytovaly i přilepšení pro navracející se vojáky z bojů, které dříve v zimě neprobíhaly. Dnes i k naší krajině na Voticku aleje a ovocné stromy patří. Obce, ale i jednotlivé osady se mohou zasloužit o jejich obnovu. Je vhodné moderní a nepůvodní dřeviny nahrazovat druhy domácími odpovídajícími svým charakterem našemu území.

Krajinní architekti a odborníci památkové péče zejména u historických alejí akcentují to, co je pro takovou alej typické a utváří její krajinnotvorný charakter – tedy ideálně dřeviny jednoho druhu a jednoho věku. Tento přístup tak velí přestárlou a rozpadající se alej vykloučit a obnovit v celém rozsahu právě pro zachování charakteru aleje pro generace budoucí. Ochrana přírody naopak poukazuje na význam starých stromů v krajině a přiklání se k obnově postupné – tedy v čase, kdy ale postupně dožívá nahrazovat nebezpečné a nemocné stromy novými, ale nikoliv kácením zatím ještě vitálních jedinců.

Oba přístupy mají své pro a proti, proto je důležité o obnově alejí diskutovat a probrat s místními obyvateli, který přístup je dle jejich soudu vhodnější a pokusit se jej poté aplikovat i v naší krajině. Určitě je rozdíl mezi alejí lemující cestu ke svatostánku či sídlu šlechty, a alejí, která vede podél silnice ve volné krajině bez další krajinné kompozice. Pro celkovou obnovu aleje např. z dnešního pohledu příliš blízko rostlé k vozovce je pravděpodobně lepší komplexní přístup a nové vysazení v nové linii v celé délce. Bohužel, než alej doroste impozantních rozměrů, jak ji známe v její konečné fázi, bude se z ní těšit až další generace, ale zase se bude jednat o krásný odkaz generace naší. Obecně jsou aleje ale i jednostranná stromořadí velmi krajinnotvornými prvky a jejich vznik či obnova v krajině Voticka je žádoucí. A nutně nemusí vznikat jen na obecních pozemcích či podél silnic. Určitě jsou v naší krajině polní cesty vedoucí mezi lány či lukami, kde by stromy přinesly mnoho radosti.

Kromě stromořadí se ale v krajině dokáže silně uplatnit i jeden na strategickém místě vysazený strom – solitéra. Podporou výsadby solitér či skupin stromů na pohledově exponovaných místech, kde například jiný vertikální prvek chybí (typicky na rozhraní větších lánů orné půdy, mezi lukami) anebo na místech zvolených tak, aby strom doplňoval vhodně horizont, popřípadě vysazený do míst, kde může uzavřít pomyslnou osu či tzv. orámovat místo dalekého výhledu, podporujete malebnost naší krajiny a celkově kvalitu krajinného rázu. Je třeba myslet na to, že výsadbou stromu to často nekončí a zejména v prvních letech je třeba se starat o závlahu při výkyvech počasí a chránit strom před okusem zvěří.

Co mohu dělat?

- navrhovat místa, kam by bylo vhodné vysadit nová stromořadí a aleje
- můžete upozornit, pokud stávající stromy jsou ve špatném zdravotním stavu
- dávat návrhy na výsadbu solitér a skupin stromů v krajině, které podporují krajinný ráz a malebnost naší krajiny
- zapojit se jakkoliv do péče o vám milá místa

Ing. Lukáš Pospíšil MAS Voticko,
Pracovní skupina zemědělství a péče o krajinu